

Handläggare
Marita Johansson
Telefon: 08-508 35 562**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 20 december 2016**Ärende 13****Svar på skrivelse om mottagandet av nyanlända****Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut**

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektörKarin Eriksson-Bech
utvecklingschef**Sammanfattning**

En skrivelse om mottagandet av nyanlända från Johanna Sjö (M), Per Henriksson (L) och Ofelia Namazova (KD) har inkommit till arbetsmarknadsnämnden.

I skrivelsen anges att förvaltningen ska lämna ”en redogörelse om vilka förberedelser för att ta emot alla dem som i år och kommande år ska bosättas – som riskerar att starta sina liv som mantalsskrivna stockholmare med uppehållstillstånd i en gymnastiksal - möts av”.

Förvaltningen delar skrivelseställarnas uppfattning om att en god och fungerande integration av de flyktingar som kommer till Sverige är en angelägen fråga för såväl samhället som för de enskilda personerna. Det handlar om arbetsliv, boende, utbildning, språkkunskaper och delaktighet, att få möjlighet att bidra och forma sitt liv i samhället. Det sammantagna mottagandet i staden ska skapa goda förutsättningar för de nya personerna att etablera sig i Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningen
Administrativa stabenLivdjursgatan 4
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Telefon 08-508 35 511
Växel 08-508 35 500
Fax 08-508 355 42
info.amf@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen redogör i sitt svar på en skrivelse från Johanna Sjö (AMN 2016-0326-01.05) för stadens arbete med att bereda bostad till de nyanlända där staden har en sådan skyldighet. Socialnämnden ansvarar, genom Intro Stockholm, för att tillse att kvotflyktingar och de nyanlända som anvisas från anläggningsboenden erbjuds

boende. Arbetet utförs i nära samverkan med Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS).

Vad gäller övriga insatser för att ta emot de som kommer till staden pekar förvaltningen i sitt svar på att huvudregeln är att det är staten som har etableringsansvaret för en nyanländ vuxen person, medan kommunerna har huvudansvaret för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Arbetsförmedlingen beslutar om etableringsersättning och ansvarar för att en etableringsplan upprättas för den nyanländes introduktion i Sverige. Staden har genom arbetsmarknadsnämnden ett ansvar att tillhandahålla sfi och samhällsorientering. Utbildningsnämnden tillhandahåller utbildning för barn och även andra facknämnder erbjuder vissa insatser. Vid behov av bistånd kan den nyanlande vända sig till aktuell stadsdelsnämnd som därutöver också har ansvar för att erbjuda omsorg och socialt stöd om det är aktuellt.

Med anledning av det kraftigt ökade flyktingmottagandet från hösten 2015 har kommunstyrelsen påtagit sig en samordnande roll för arbetet med stadens flyktingmottagande. Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-26 enligt kommunstyrelsen förslag i ärendet ”Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad” (dnr 156-607/2016). Beslutet innebär bland annat att arbetsmarknadsnämnden fick i uppdrag att i samverkan med utbildningsnämnden och socialnämnden utreda möjligheten för Jobbtorg Stockholm att erbjuda arbetsmarknadsrelaterade och samhällsorienterande aktiviteter för ensamkommande ungdomar. Vidare innebar beslutet att utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden gavs i uppdrag att utreda en skolform med kombinerad gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Båda dessa utredningsuppdrag ska genomföras under 2017.

Bakgrund

Huvudregeln är att det är staten som har etableringsansvaret för en nyanländ vuxen person, medan kommunerna har huvudansvaret för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Arbetsförmedlingen beslutar om etableringsersättning och ansvarar för att en etableringsplan upprättas för den nyanländes introduktion i Sverige.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att utveckla och stärka samverkan med Arbetsförmedlingens etablering. I slutet av 2016 decentraliseras förmedlingens etableringsverksamhet från ett etableringskontor i staden till fyra arbetsförmedlingar runt om i staden. Nämnden ska med utgångspunkt från detta stärka

samverkan mellan berörda förmedlingar och de lokala jobbtorgen i syfte att påskynda etableringen. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna stadens del i den lokala överenskommelsen med Arbetsförmedlingen gällande nyanländas etablering. Överenskommelsen ska syfta till att säkerställa att deltagare i etableringen inte faller mellan stolarna utan att befintliga resurser hos respektive part används så effektivt som möjligt. Överenskommelsen ska revideras under 2017.

Arbetsmarknadsnämnden har samordningsansvar för stadens insatser för flyktingmottagningen och ansvarar därigenom bland annat för integrations- och flyktingfrågor, utbildning i svenska för invandrare (sfi) samt för att anordna regiongemensam samhällsorientering för nyanlända. Hittills har det i staden inte uppstått några köer vad gäller tillgången till sfi.

För att bidra till att stärka den långsiktiga etableringen av nyanlända i staden kommer arbetsmarknadsnämnden framförallt att fokusera på fortsatt utveckling av sfi bland annat avseende yrkesutbildningar i kombination med språkutbildning enligt den modell som utvecklas i projektet yrkesinriktad språkutbildning (YFI). Ökade möjligheter att parallellt läsa sfi och delta i kurser inom Komvux kommer att gagna nyanländas etablering.

Arbetsmarknadsnämnden har även i uppdrag att erbjuda nyanlända visstidsanställning inom staden vilket ska utvecklas i samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och enheten för språkstödsenheten inom SFI Stockholm.

Nyanlända kommer även att vara en målgrupp för arbetet med sociala klausuler i upphandling.

Arbetsmarknadsnämnden deltar tillsammans med andra berörda nämnder i arbetet för att möjliggöra och utforma en "Mötesplats" i Stockholms stad. Projekt Mötesplatser är ett regeringsuppdrag till de statliga myndigheterna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

Arbetsmarknadsnämnden har fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen och socialnämnden utreda möjligheterna att förbättra samhällsinformationen och vägledning till nyanlända i eget boende (EBO) och ge förslag hur en sådan verksamhet kan utformas.

I beslut från kommunfullmäktige 26 september 2016 fick arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att i samverkan med

utbildningsnämnden och socialnämnden utreda möjligheten för Jobbtorg Stockholm att erbjuda arbetsmarknadsrelaterade och samhällsorienterande aktiviteter för ensamkommande ungdomar. Vidare gavs utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att utreda en skolform med kombinerad gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Båda dessa utredningsuppdrag ska genomföras under 2017.

Arbetsmarknadsnämnden deltar som en av tre noder i VIDA-projektet (Välj Inkludering Delaktighet och Aktivitet) som ska leda till social inkludering i samhället för nyanlända. Projektet ägs av Länsstyrelsen i Stockholm och ska arbeta fram en modell där kommuner, Arbetsförmedlingen och det civila samhällets organisationer samverkar för att stärka och påskynda nyanländas möjlighet till etablering. Projektet finansieras genom EU:s integrationsfond.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för stadens fadderverksamhet Duo-Stockholm. Arbetet bedrivs för närvarande i form av idéburet offentligt partnerskap (IOP) med organisationen Individuell Människohjälp (IM). Verksamheten förväntas under 2017 matcha fler nyanlända med etablerade Stockholmare under 2017.

Förvaltningen har IOP med Internationella Bekantskaper för verksamheterna Svenska med baby och Medpratare, som möjliggör ytterligare möten mellan nyanlända och etablerade personer.

Socialnämnden har ansvar för stadens egna boenden för ensamkommande barn och unga. Socialnämnden ansvarar för uppföljning av SHIS hotellhemsverksamhet.

Socialnämnden ansvarar, genom Intro Stockholm, för att tillse att kvotflyktingar och de nyanlända som anvisas från anläggningsboenden erbjuds boende, praktiskt stöd, samhällsinformation samt initialt ekonomiskt bistånd innan Arbetsförmedlingens etablering påbörjas.

Utbildningsnämnden har ansvar för nyanlända elever som kommer till Stockholm. Varje elevs kunskaper och behov av särskilda insatser ska skyndsamt identifieras genom Start Stockholm och en planering för skolgång utifrån dessa behov ska göras. Alla skolor i staden ska ta ett ansvar för mottagandet av nyanlända. Introduktionsgrupper och förberedelseklasser ska finnas över hela staden samtidigt som målet är att en nyanländ elev ska kunna delta i den ordinarie undervisningen så tidigt som möjligt

Utbildningsnämnden ska stödja lärare i arbetet med att förmedla mänskliga rättigheter och motarbeta extremism och rasism.

Inom gymnasieskolan ska språkin introduktionsprogrammets uppdrag, organisation och struktur tydliggöras, bland annat för att skapa förutsättningar för ett väl fungerande mottagande oavsett när under läsåret eleverna anländer.

Stadsdelsnämnderna prövar rätten till kompletterande ekonomiskt bistånd för nyanlända personer som inte blir självförsörjande genom den statliga etableringsersättningen eller är i behov av annat bistånd. Efter tiden för etableringsersättning har den nyanlände rätt att söka försörjningsstöd eller annat bistånd precis som övriga stockholmare.

Överförmyndarnämnden har en viktig uppgift i att rekrytera gode män till de ensamkommande barn och ungdomar som staden tar emot. Överförmyndarnämnden ska också förstärka utbildning och stöd för gode män.

Övrigt

Regeringen har gett uppdrag till en särskild utredare att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. I översynen ingår även att förbättra systemet för ersättning till kommuner och landsting. Uppdraget ska delredovisas senast den 16 januari 2017 samt redovisas slutligt senast den 31 oktober 2017.

Regeringen har också påbörjat en regelöversyn i etableringsuppdraget. Enligt förslaget *Ett nytt regelverks för nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet. (Ds 2016:35)* upphävs etableringslagen (2010:197) och ersätts med ny lag som i huvudsak reglerar det statliga ansvaret för etableringsinsatser och individersättning samt målgrupp. Enligt förslaget omfattar målgruppen inte nyanlända 18 – 19 år.

I korthet ska det nya regelverket syfta till att göra regelverket för etableringsuppdraget mer likt övrig reglering inom arbetsmarknadspolitiken., skapa förutsättningar för ökad flexibilitet och effektivitet i uppdraget samt minska onödig administration. Enligt förslaget blir det lättare att vid behov kunna anpassa verksamheten i etableringsuppdraget efter ändrade förutsättningar. Rätten till etableringsplan tas bort och föreslås ersättas med anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Etableringsinsatser och individersättningar regleras på

förordningsnivå. Hanteringen av etableringsersättning föreslås flyttas över från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan.

Förslaget har remitterats till 65 instanser. Remisstiden sträcker sig till den 16 december 2016. Stockholms stad är inte remissinstans.

Ärendet

En skrivelse om mottaganden av nyanlända från Johanna Sjö (M), Per Henriksson (L) och Ofelia Namazova (KD) har inkommit till arbetsmarknadsnämnden.

Skrivelsen tar upp att Stockholms stad ska ge den som kommer till Stockholm från ett annat land goda möjligheter till etablering på arbetsmarknaden och till integration och etablering på arbetsmarknaden och till integration i det svenska samhället. Vidare menar skrivelseställarna att trots förra höstens påtagliga blyxtbelysning av hur oförberedd det offentliga var är det påfallande lugnt på förberedelsefronten.

Vidare skriver skrivelseställarna att nästan 4 000 nyanlända ska beredas bosättning i Stockholm nästa år, att de som varit i etableringsinsatser i två år kommer att bli stadens ansvar, att det kommer att behövas fler insatser för de allra flesta än de som etableringsinsatserna ger.

I skrivelsen anges att förvaltningen ska lämna ”en redogörelse om vilka förberedelser för att ta emot alla dem som i år och kommande år ska bosättas – som riskerar att starta sina liv som mantalsskrivna stockholmare med uppehållstillstånd i en gymnastiksal - möts av”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens svar

En god och fungerande integration av de flyktingar som kommer till Sverige är en angelägen fråga för såväl samhället som för de enskilda personerna. Det handlar till exempel om arbetsliv, boende, utbildning, språkkunskaper och delaktighet, att få möjlighet att bidra och forma sitt liv i samhället. Det sammantagna mottagandet i staden ska skapa goda förutsättningar för de nya personerna att etablera sig i Stockholm.

Det ökande antal människor som bosätter sig i Stockholm ställer krav på att säkerställa stadens processer och insatser i mottagandet av asylsökande och nyanlända. I en stor och komplex organisation som

Stockholms stad ställer det stora krav på att arbeta mot samma mål och i god samverkan, med både interna och externa parter.

Stockholms stads arbete med asylsökande och nyanlända ska ta avstamp i Vision 2040 där beskrivningen av en stad som håller samman och som är ekologisk, ekonomisk och demokratiskt hållbar, ger en gemensam riktning i arbetet. Det är tydligt att den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en snabb introduktion och att staden ska samarbeta med föreningar och arbetsliv för att stödja etableringen på arbetsmarknaden.

Utifrån det kraftigt ökade mottagandet av nyanlända hösten 2015 har kommunstyrelsen påtagit sig ett samordnande ansvar för stadens samlade mottagande. Kommunstyrelsen har tillsatt en särskild samordnare för boende för nyanlända.

Enligt uppdrag i budget 2016 pågår en översyn av stadens flyktingmottagande. Arbetet leds av kommunstyrelsen i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, överförmyndarnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden samt Stockholms Stadshus AB. Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-26 enligt kommunstyrelsen förslag i ärendet Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad” (dnr 156-607/2016).

Flera grundläggande delar av nyanländas integration i Stockholms stad görs av facknämnder och fackförvaltningar. Vid behov av bistånd kan den nyanlände vända sig till aktuell stadsdelsnämnd.

Förvaltningens uppfattning är att frågan om nyanländas förutsättningar för etablering i Stockholm är en högt prioriterad fråga och att ett omfattande arbete pågår i staden. Förvaltningen vill samtidigt lyfta att bostadsfrågan för nyanlända är fortsatt akut vilket försvårar integration och etablering även i andra avseenden. En annan stor utmaning är behovet av hälsoinsatser för en allt större grupp nyanlända. Här är samverkan med Stockholms läns landsting av stor betydelse.

Bilaga

1. Skrivelse från Johanna Sjö (M), Per Henriksson (L) och Ofelia Namazova (KD) om mottagandet av nyanlända